

Таким чином, можливим способом розв'язання проблеми недопущення втрат технологічного та виробничого потенціалу підприємств вітчизняного ВПК є збільшення держвитрат на закупівлю озброєння і військової техніки вітчизняного виробництва для потреб ЗС України. При цьому варто зазначити, що оборонні витрати повинні здійснюватись з урахуванням розробок перспективних зразків озброєння і військової техніки вітчизняного ВПК. Найкращим сценарієм розв'язання зазначеної проблеми є прийняття Державної програми переозброєння ЗС України, яка сприятиме збереженню підприємств вітчизняного військово-промислового комплексу нашої держави.

Слюсар В.І., д.т.н., професор, **Ковальська М.П.,** **Гамалій Н.В.**
ЦНДІ озброєння та військової техніки Збройних Сил України

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СПІВРОБІТНИЦТВА З НАТО У МЕЖАХ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРУПИ З БЕЗПЕКИ БОЄПРИПАСІВ (АС/326, CASG)

У 2013 році поновила активна участь фахівців України в роботі групи НАТО з питань безпеки боєприпасів (АС/326) при Конференції національних директорів озброєнь. До складу цієї групи входять три підгрупи: підгрупа А - з питань енергетичних матеріалів та систем ініціювання, підгрупа В - з питань конструювання та випробування систем боєприпасів, підгрупа С – з питань управління безпекою при зберіганні, транспортуванні, обслуговуванні, використанні та утилізації боєприпасів. Участь у роботі групи АС/326 дозволила визначитись з пріоритетними напрямками співробітництва України з НАТО у галузі безпеки боєприпасів. Зокрема, за напрямом діяльності підгрупи А для України пріоритетними заходами слід вважати:

1. Аналітичні дослідження щодо вивчення досвіду НАТО з питань розробки та застосування високоенергетичних вибухових речовин підвищеної потужності, а також малочутливих вибухових речовин для створення безпечних у використанні боєприпасів.

2. Створення бази даних з питань енергетичних матеріалів та систем ініціювання шляхом ознайомлення з основними документами НАТО з врахуванням їх рекомендацій.

3. Розробку і супроводження стандартизованих випробувальних процедур для систем ініціювання з метою оцінки їх безпеки та придатності до використання у боєприпасних системах.

4. Вивчення та використання фінальної версії STANAG 4497/2 «Принципи безпечного дизайну боєприпасів з ручним налаштуванням».

5. Участь у створенні та супроводженні каталогу підривачів боєприпасів різних країн з метою підтримки сумісних операцій НАТО (STANAG 4326/3 та AOP-8/Ed.3 «Каталог підривачів НАТО»).

В галузі конструювання та випробування систем боєприпасів (підгрупа В) пріоритетним для Збройних Сил України є:

1. Вивчення методології НАТО щодо розробки вимог, які гарантують здатність систем боєприпасів до взаємодії та взаємосумісності.
2. Гармонізація вимог до безпечного дизайну систем боєприпасів.
3. Розробка і супроводження стандартизованих випробувальних процедур для систем боєприпасів з метою оцінки їх безпеки та придатності до використання.

З урахуванням діяльності підгрупи С ЦНДІ ОВТ ЗС України доцільно було б спільно з Озброєнням ЗС України у 2014-2015 роках провести дослідження та розробити методичний посібник з питань забезпечення живучості та вибухопожежобезпеки арсеналів, баз і складів зберігання ракет і боєприпасів у ЗС України, в якому окремим розділом навести аналітичний огляд щодо вивчення досвіду НАТО та нормативних документів країн НАТО (стандарти, настанови, методики) до питань безпечного зберігання, транспортування, класифікації, графічних знаків небезпеки боєприпасів та вибухових речовин, що використовуються у НАТО.

На засіданні групи АС/326, яке відбулося 20-21 червня 2013 року, значна увага приділялася створенню методології оцінки ступеню ризиків вибухобезпеки боєприпасів. Тому з урахуванням актуальності для України питань інтеграції управління ризиками вибухобезпеки боєприпасів доцільно провести дослідження та розробити проект «Методики оцінки ймовірності виникнення та прогнозування ризиків і наслідків надзвичайних ситуацій на базах зберігання боєприпасів» з урахуванням розробок і пропозицій, що містяться у нормативних документах НАТО.

Група АС/326 тісно співпрацює з інформаційним центром безпеки боєприпасів MSIAC. З огляду на це, за напрямом співробітництва з MSIAC доцільно передбачити в планах роботи випробувальної лабораторії у військовій частині А/2192 Озброєння ЗС України (м. Макарів), а саме відділення вибухових речовин і порохів відділу технічного контролю за якістю боєприпасів, ознайомлення з досвідом роботи аналогічних центрів інших країн, в тому числі з питань тестування нечутливих боєприпасів.

На завершення слід зазначити, що для досягнення єдиного понятійного апарату нагальним завданням є україномовне видання військово-технічного Словника з термінами НАТО у галузі безпеки боєприпасів.

Просування в реалізації зазначених пріоритетів можливе лише за умови відпрацювання відповідних механізмів та тісної співпраці зацікавлених структур Міністерства оборони України та Генерального штабу ЗС України.

Смірнов В.О., к.т.н., с.н.с.

ЦНДІ озброєння та військової техніки Збройних Сил України

ОФСЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ВРАХУВАННЯ ВИМОГ ЗАМОВНИКА ПРОДУКЦІЇ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

У сучасних умовах, коли через систематичне недофінансування стан українського ОВТ характеризується значним фізичним і моральним зносом,